Hlavní město Praha

RADA HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

U S N E S E N Í

Rady hlavního města Prahy

číslo 508
ze dne 15.3.2021

k pravidlům pro vydávání souhlasů k vjezdu autobusů do zóny zákazu vjezdu nákladních automobilů o celkové hmotnosti nad 3,5 t a autobusů

Rada hlavního města Prahy

I. s c h v a l u j e

pravidla pro vydávání souhlasů k vjezdu autobusů do zóny zákazu vjezdu nákladních automobilů o celkové hmotnosti nad 3,5 t a zákazu vjezdu autobusů, která jsou uvedena v příloze č. 1 tohoto usnesení

II. u k l á d á

1. MHMP - PKD MHMP
   1. zajistit vydávání souhlasů v souladu s pravidly uvedenými v příloze č. 1 tohoto usnesení

Termín: 15.3.2021

MUDr. Zdeněk Hřib v. r.
primátor hl.m. Prahy

doc. Ing. arch. Petr Hlaváček v. r.
I. náměstek primátora hl.m. Prahy

Předkladatel: náměstek primátora Ing. Adam Scheinherr, MSc., Ph.D.
Tisk: R-35962
Provede: MHMP - PKD MHMP
Na vědomí: odborům MHMP

Příloha č. 1 k usnesení Rady HMP č. 508 ze dne 15. 3. 2021

Pravidla pro vydávání souhlasů k vjezdu autobusů do zóny zákazu vjezdu nákladních automobilů o celkové hmotnosti nad 3,5 t a autobusů (dále jen zóna).

1. Dlouhodobé souhlasy k vjezdu autobusů do zóny se vydávají nejvýše na dobu jednoho roku, a to pouze následujícím skupinám žadatelů:

a) držitelům licence na provozování autobusové dopravy, pokud se nejméně jedna ze zastávek na vymezené trase nalézá na území zóny zákazu vjezdu. Tyto souhlasy budou vždy vydávány pro konkrétní vozidla a musí obsahovat přesné vymezení trasy.
b) subjektům se sídlem ve vymezené oblasti, jejichž činnost lze považovat za veřejně prospěšnou a existuje oprávněný důvod pro udělení souhlasu. Tento žadatel dokládá doporučením městské části Praha 1. Toto doporučení může obsahovat přesné vymezení trasy, stejně jako maximální vnější rozměry vozidla. Tyto souhlasy jsou vydávány jako přenosné.
c) ubytovacím zařízením, jejichž ubytovací kapacita je nejméně 50 lůžek. Provozovateli každého takového zařízení může být vydán pouze jeden souhlas. Tyto souhlasy jsou vydávány jako přenosné a musí obsahovat přesné vymezení trasy.

2. Krátkodobé souhlasy k vjezdu do zóny mohou být vydávány pouze za splnění následujících podmínek:

a) platnost vydaného souhlasu je nejvýše 3 dny
b) jednomu žadateli může být v průběhu kalendářního roku vydáno nejvíce 6 krátkodobých souhlasů
c) mezi vydáním dvou po sobě následujících souhlasů musí uplynout lhůta nejméně jednoho měsíce.

3. V návaznosti na vymezení trasy může být platnost souhlasu podmíněna dodržením maximálních vnějších rozměrů vozidla, pro které je souhlas vydán.

4. Veškeré souhlasy budou vydávány pouze pro vozidla, která splňují emisní normu EURO 4 a vyšší, od 1. 7. 2022 pak emisní normu EURO 6 a vyšší.

Důvodová zpráva

K regulaci zejména turistické autobusové dopravy v centru Prahy došlo již v 90. letech minulého století, a to z důvodu minimalizace negativních dopadů, které jejich provoz s sebou přináší, a které zejména v uvedené oblasti představují citelné zhoršení kvality života obyvatel i návštěvníků Prahy. Za tímto účelem byla v roce 1999 zřízena zóna zákazu vjezdu nákladních automobilů nad 3,5 t a autobusů (dále jen zóna). Zákaz vjezdu nákladních automobilů nad 3,5 t platí v době pondělí – pátek vždy od 8.00 do 18.00 h, zákaz vjezdu autobusů je pak bez časového omezení. Oblast této zóny zahrnuje území historického centra Prahy a přibližně odpovídá území Pražské památkové rezervace. Mapa oblasti je přílohou č. 1 k této důvodové zprávě.

Během svého fungování zóna plně prokázala své opodstatnění a znatelně přispívá k alespoň částečné eliminaci negativních dopadů, které s sebou provoz výše uvedených vozidel přináší. V opodstatněných případech pak mohou provozovatelé některých vozidel uvedených kategorií získat souhlas k vjezdu do výše uvedené zóny, a to na základě žádosti podané příslušnému odboru MHMP (dnes odbor PKD). Zatímco podmínky udělování souhlasů k vjezdu pro nákladní vozidla jsou odpovídajícím způsobem vymezeny usnesením Rady hlavního města Prahy č. 2536 ze dne 23. 11. 2020, vydávání souhlasů s vjezdem autobusů podobnou úpravu postrádají a jejich vydávání se dosud řídilo pouze nařízením ředitele příslušného odboru MHMP. Navrhované usnesení by mělo tuto situaci napravit. Současně je cílem předkládaného materiálu přesněji specifikovat podmínky, za kterých mohou být jednotlivým žadatelům souhlasy vydávány, a to zejména s ohledem na neustále rostoucí intenzitu turistického ruchu, která s sebou přináší snahu řady subjektů využít tohoto fenoménu k neakceptovatelnému nárůstu komerční autobusové dopravy právě v oblasti historického jádra Prahy. Zpřísnění regulace v této oblasti se tedy jeví jako nezbytné.

Vydávané souhlasy je možno rozdělit na dvě skupiny, a to na souhlasy dlouhodobé a krátkodobé. V souladu s výše uvedenými cíli navrhujeme vydávat dlouhodobé souhlasy k vjezdu do zóny pouze třem skupinám žadatelů.

První jsou provozovatelé autobusové dopravy, kteří jsou držiteli licence na provoz linky, jejíž trasa leží v předmětné oblasti (zcela nebo částečně) a současně mají v této oblasti alespoň jednu zastávku. Tento požadavek vychází z toho, že právě úprava režimu zastávek je jediným způsobem, jak s ohledem na platnou legislativu může hlavní město ovlivňovat počet držitelů licence, resp. počet jimi provozovaných linek a jejich četnost. S ohledem na charakter této dopravy je žádoucí, aby udělované souhlasy vždy obsahovaly přesně vymezenou trasu linky, která bude pro provozovatele závazná.

Vjezd vozidel zajišťujících hromadnou dopravu ve veřejném závazku do zóny bude řešen hromadně, a to prostřednictvím plošné výjimky pro Regionálního organizátora Pražské integrované dopravy.

Druhou skupinou jsou žadatelé, jejichž činnost lze považovat za veřejně prospěšnou a jejichž činnost vyžaduje relativně časté a pravidelné využívání smluvní autobusové dopravy. Nejčastěji se bude jednat o školy (zajištění dopravy žáků a studentů na školní výlety, lyžařské zájezdy a podobně), zařízení pro seniory, o některá kulturní zařízení a popřípadě i další subjekty, které lze zahrnout do této kategorie. Žadatelům z této skupiny budou vydávány přenosné souhlasy s předem vymezenou trasou a jejich vydání přitom bude vázáno na souhlasné stanovisko městské části Praha 1, na jejímž území se zóna zákazu vjezdu téměř výlučně nachází.

Poslední skupinou jsou pak provozovatelé ubytovacích zařízení, u kterých existuje objektivní potřeba zajištění dopravy jejich klientů. S ohledem na charakter této dopravy, kdy se jedná o dopravu na předem jasně definované místo, musí každý vydaný souhlas obsahovat přesně vymezenou trasu k cíli. Souhlasy jsou i v tomto případě vydávány jako přenosné a je povinností držitele souhlasu tento předat provozovateli dopravy (řidiči) ještě před vjezdem do zóny. Nárok na vydání souhlasu přitom mají pouze provozovatelé těch ubytovacích zařízení, jejichž kapacita je 50 lůžek a více, u ostatních lze oprávněně předpokládat, že doprava jejich klientů může být realizována vozidly kategorie M1, na která se zákaz vjezdu nevztahuje. Pro každé ubytovací zařízení lze vydat nanejvýš jeden souhlas, v odůvodněných případech mají provozovatelé ubytovacích zařízení možnost požádat o udělení výjimky podle zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích.

Vydávání krátkodobých souhlasů navrhujeme regulovat primárně kvantitativně. Pokus o vymezení jednotlivých skupin žadatelů bohužel narazil na obtíže tyto dostatečně přesně definovat, a to jak s ohledem na vydávání samotných souhlasů, tak i následné kontroly ze strany PČR/MP HMP. Navrhovaná forma regulace rovněž eliminuje snahu některých provozovatelů obcházet podmínky pro vydávání dlouhodobých souhlasů tzv. řetězením krátkodobých souhlasů. Navrhované podmínky pro vydávání krátkodobých souhlasů tedy v případě potřeby i nadále umožňují jednotlivým žadatelům dopravu autobusem do zóny, současně ale zamezují tomu, aby na základě krátkodobých souhlasů bylo možno realizovat pravidelnou turistickou dopravu na ryze komerčním základě.

S ohledem na stavební a technické parametry komunikací, organizaci dopravy a charakter zástavby v historickém centru Prahy se v některých případech jeví jako nezbytné podmínit platnost souhlasu pro vymezenou trasu rovněž určením maximálních rozměrů vozidla, pro které je souhlas vydáván. Konkrétní hodnoty těchto rozměrů budou stanoveny ve spolupráci s příslušným silničním správním úřadem.

Již v uplynulém období bylo udělení souhlasu k vjezdu do zóny možné pouze pro vozidla splňující emisní normu EURO 4 a vyšší. S ohledem na zvyšující se požadavky na minimalizaci negativních dopadů na kvalitu ovzduší, stejně jako neustále se zlepšující parametry spalovacích motorů, považujeme za žádoucí podmínit udělování souhlasů k vjezdu do obou zón zpřísněním požadavků na emisní kategorii předmětných vozidel. Proto od 1. 7. 2022 doporučujeme umožnit získat souhlas k vjezdu do uvedených zón pouze těm vozidlům, která splňují emisní normu EURO 6 a vyšší. Do tohoto data bude i nadále vydání souhlasu podmíněno splněním emisní normy EURO 4 a vyšší. Tato podmínka se vztahuje i na držitele přenosných souhlasů a na každém souhlasu musí být vždy uvedena.

S ohledem na to, že emisní norma EURO 6 se stala závaznou již v roce 2013, by zpřísnění této podmínky nemělo pro žadatele v žádném případě představovat zásadní překážku v jeho činnosti. Ve skutečně výjimečných případech (například historická vozidla) má potom jejich provozovatel i nadále možnost požádat ve správním řízení o udělení výjimky podle zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích.